

KÖRNYEZETÜNK KULTÚRÁLTSÁGÁÉRT

Sok a tennivalónk szemétfronton!

Nem szorul magyarázatra, hogy mindannyiunk érdeke lenne a környezetünk tisztasága.¹

Még az átkosból emlékszem, hogy hatalmas plakátokkal próbálták az embereket erre nevelni: „NE KÖPKÖDJ ÉS NE DOBÁLJ KI CIGARETTA CSUTKÁT! GONDOLJ TISZTA OTTHONODRA, TARTSD TISZTÁN AZ UTCÁT!” A köpködésnek sikerült is véget vetni. A cigarettacsutka, a cigarettásdobozok szétdobálása azonban ma gyakoribb, mint valaha.

Egy másik mondóka is aktuális maradt mindmáig: „KÖZTISZTASÁG DOLGOZÓJA REMÉNYKEDVE MONDJA, HA MAJD NEM LESZ ANNYI SZEMÉT, NEM LESZ ANNYI GONDJA.” Ez se javult lényegesen az elmúlt 60-70 évben.

Rengeteget számít az otthoni példa, de mégis rejtély, hogy a kötelező óvodai és általános iskolai évek alatt, miért nem sikerül a fiatalokat rávenni a rendre és a tisztaságra?² Megszokott látvány, hogy valaki - „természetesen” a mobiljára koncentrálna - vár a buszra, kerítésnek, védőtető falának támaszkodva. Megjön a busz, az utas felszáll, és eközben eldobja a kezében levő aludobozt, szendvicses zacskót. Pedig a megállóknál még a hulladékgyűjtő is kéznél van.

Az egyes kerületekben járva, jól látható, hogy ott, ahol a helyiek jobban vigyáznak a tisztaságra, a máshonnan érkezők is hajlamosabbak a szabálykövetésre.

Egy másik problémát is szeretnék megemlíteni, ami viszont a köztisztasági szektor patópálos hozzáállását tükrözi. Ez pedig a szemétyűjtők mérete.

Emlékszem, hogy a nyolcvanas években egy osztrák környezetvédő ismerősöm mutatta be, hogyan gyűjtik odaát a hulladékot. Mivel a hasonló munkát vállalkozókban ott sem bővelkedtek, igyekeztek – tudatformáláson, nevelésen, büntetéseken felül – a szemétyűjtők méretével és az árakkal is követni a megváltozott fogyasztási szokásokat. Korábban súly szerint kellett a szemétért fizetni. A nyolcvanas évek elejére azonban a csomagolóanyagok aránya ugrásszerűen megnőtt. (Ez nálunk némi késéssel hasonlóan alakult.) Attól kezdve, nem súly, hanem térfogat szerint számlázták a szemétdíjat. A gyűjtőládák mérete pedig követte a szemét megváltozott összetételét.

Különösen az utóbbiban azonban nálunk továbbra is makacs ellenállás tapasztalható. Az utcára kihelyezett, évtizedek óta azonos méretű szemétyűjtők körül megszokott látvány a hulladékhalom, amelyet a szél szét is szór a környezetében. Van újabb nagyobb méretű gyűjtő is a belső kerületekben, de csak elvétve, esetlegesen.

¹ Jó összefoglaló erről: <https://hulladekok.blogspot.com/2015/03/szemeteles.html>

² Többször is visszatérünk majd az oktatásra. Számomra érthetetlen a kormány(ok) hozzáállása e területhez. A pedagógusok és társaik nagyobb megbecsülése sokszorososan megtérülne. A kevesebb szanaszét heverő szemét nemcsak látványra, a környezetre hasznos, de milliárdos megtakarítást is jelenete évente.

A Városligetben még érthetlenebb a gyűjtési gyakorlat. Egy-egy rendezvény alkalmával beborítják a dobozok, üvegek a környéket, de ha nincs is rendezvény, akkor is túl kicsik az – egyébként igényesen megtervezett – újszerű gyűjtőládák. Kora reggel a takarítók - teli szemeteszsákokat maguk után vonszolva - próbálják ezeket és a ládák körül heverő hulladékot összegyűjteni.

Pályázatot kellene kiírni olyan szemétyűjtőkre, amelyek megfelelő méretűek, és megközelíthetők olyan elektromos kiskocsikkal, amelyek hátsó részébe több gyűjtőből, kisebb fáradsággal is könnyen kiüríthető és elszállítható a hulladék.

